

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: **J. Š.**, t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, proti odporcovi: **Generálna prokuratúra Slovenskej republiky**, Štúrova č. 2, Bratislava, v konaní o návrhu proti nečinnosti orgánu verejnej správy, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh proti nečinnosti odporcu **z a m i e t a**.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

I.

Navrhovateľ podaním zo dňa 28.11.2010, doručeným Najvyššiemu súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) dňa 06.12.2010 žiadal, aby súd rozhodol o dvoch návrhoch: 1. o návrhu v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom (o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. značka 3 Sžz/4/2010 zo dňa 29.03.2011) a 2. o návrhu proti nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorým žiadal, aby súd uložil odporcovi povinnosť konať o podnete vedenom pod spisovou značkou (ďalej len sp. zn.) GÚS 3/10. Alternatívne žiadal, aby najvyšší súd konanie zastavil a predmetnú vec postúpil Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd) podľa § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) v spojení s § 250t ods. 8 O.s.p. a aby ústavný súd vyslovil, že podľa čl. 127 ods. 2 veta prvá Ústavy SR odporca protiústavným zásahom a postupom (nečinnosťou) v konaní o opakovanom podnete vedenom pod sp. zn. GÚS 3/10 porušil navrhovateľove základné právo na inú právnu ochranu podľa čl. 4 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

Svoj návrh odôvodnil tým, že je ukrátený na svojich právach nečinnosťou odporcu v konaní č. GÚS 3/10, keďže odporca nekoná bez vážneho dôvodu, hoci neexistuje žiadna zákonná alebo faktická prekážka, ktorá by bránila vo veci konať a opakovaný podnet riadne a v súlade so zákonom vybaviť.

Na záver navrhovateľ uviedol, že na odstránenie uvedeného stavu podal ďalší opakovaný podnet, ktorý nebol vybavený.

Len v prípade povinného právneho zastúpenia navrhovateľ požiadal konajúci súd o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov pre konanie o jeho návrhoch. Svoju žiadosť odôvodnil tým, že je dlhodobo vo výkone trestu odňatia slobody pracovne nezaraďený, z dôvodu nedostatku pracovných možností ako aj z dôvodu určitého zdravotného obmedzenia, v dôsledku čoho nemá žiadny príjem.

II.

Odporca vo vyjadrení zo dňa 10.02.2011 navrhol podanie navrhovateľa zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie na strane odporcu. Uviedol, že Ústava Slovenskej republiky (ďalej len Ústava SR) nezaraďuje prokuratúru ani medzi orgány výkonnej moci, ani medzi orgány súdnej či zákonodarnej moci. Vyčleňuje ju do osobitnej ôsmej hlavy Ústavy SR. Prokuratúra tvorí samostatnú sústavu orgánov. Je štátnym mocenským orgánom, ktorý funguje v rámci trojdelenia štátnej moci, ktorý však nemožno bez výhrad zaradiť do žiadnej z troch sústav orgánov štátnej moci. Nemá zákonodarnú ani súdnu ani výkonnú právomoc.

Zákon č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 153/2001 Z.z.) a ani iné právne predpisy s výnimkou prokurátora v trestnom konaní, nedávajú prokurátorovi právomoc vydávať akékoľvek rozhodnutia, ktoré by boli spôsobilé zasiahnuť do práv a povinností fyzických a právnických osôb. Zákom určené prostriedky prokurátorského dozoru prokurátor realizuje vo vzťahu k orgánom verejnej správy výlučne formou odporúčaní a návrhov, rovnako v prípade realizácie oprávnení podľa § 35 O.s.p., § 243e a nasl. O.s.p., ako aj v prípade realizácie oprávnení podľa § 13 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z.z. ide výlučne o návrhové oprávnenia.

Prokuratúra nie je orgánom verejnej správy, ktorého postup (vrátane nečinnosti) by mohol byť preskúmaný podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve a to s poukazom na ústavné postavenie prokuratúry, ako aj s poukazom na absenciu zákonom zvereného rozhodovania o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Ďalej uviedol, že postup generálneho prokurátora (resp. iného povereného prokurátora) pred realizáciou jeho oprávnenia podať ústavnému súdu návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 130 ods. 1 písm. e/ Ústavy SR v spojení s § 13 ods. 1 písm. a/ zákona č. 153/2001 Z.z. nie je procesne upravený v žiadnom osobitnom zákone. Podania, ktorými fyzické a právnické osoby žiadajú, aby generálny prokurátor toto svoje oprávnenie využil, nie sú podnetmi v zmysle § 31 ods. 1, 2 zákona č. 153/2001 Z.z., na vybavovanie ktorých sa vzťahujú ustanovenia § 32 a nasl. zákona č. 153/2001 Z.z. Prokurátori síce postupujú analogicky podľa ustanovení upravujúcich vybavovanie podnetov na prokuratúre aj pri vybavovaní podaní požadujúcich resp. navrhujúcich generálnemu

prokurátorovi podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov ústavnému súdu, avšak nedodržanie takého postupu zo strany prokuratúry nemožno podľa názoru odporcu vzhľadom na uvedené a s poukazom na čl. 2 ods. 2 Ústavy SR považovať za porušenie zákona.

Na záver odporca uviedol, že medzičasom prokurátor reagoval na podanie J. Š.Š. ktoré bolo zaevidované na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky pod č. GÚP 3/10 oznámením zo dňa 07.02.2011.

III.

Povinnosť obligatórneho právneho zastúpenia sa vyžaduje v konaní o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku okrem zákonom stanovených výnimiek. V predmetnom konaní sa nevyžaduje obligatórne zastúpenie advokátom, preto súd nerozhodoval osobitne o žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, keďže zastupovanie požadoval len pre prípad, ak bude zastupovanie povinné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný podľa § 246 ods. 2 písm. b/ O.s.p., preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250t ods. 4 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že návrh proti nečinnosti odporcu je nedôvodný a preto ho podľa § 250t ods. 4 veta štvrtá O.s.p. zamietol.

Z obsahu pripojeného spisu najvyšší súd zistil, že navrhovateľ sa podaním zo dňa 11.01.2010 obrátil na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky s podnetom, v ktorom namietal spôsob vybavenia predchádzajúceho podnetu vo veci súladu zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z.z. z 03.09.2008, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody s Ústavou SR a s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. *Uvedený opakovaný podnet bol vybavený Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky listom zo dňa 07.02.2011*, v ktorom je uvedené, že ani po opätovnom preskúmaní nebol zistený dôvod na podanie návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky na začatie konania podľa § 37 a nasl. zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 250t ods. 1 O.s.p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 4 O.s.p. súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. *Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne.*

Inštitút konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy, upravený v štvrtej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, je určený na ochranu fyzickej alebo právnickej osoby, pokiaľ orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom. Základným predpokladom na to, aby súd mohol návrh prejednať a v prípade, ak je dôvodný návrhu vyhovieť je, aby išlo o *nečinnosť orgánu verejnej správy*. V zmysle § 244 ods. 2 O.s.p. sú orgánmi verejnej správy orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy, ako aj orgány záujmovej samosprávy a ďalšie právnické osoby, ako aj fyzické osoby, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Prokuratúra ako samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov, ktorá chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb, právnických osôb a štátu, vykonáva aj dozor nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy.

Zákon č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v tretej časti (Pôsobnosť prokurátorov) štvrtý diel (Dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy) upravuje rozsah pôsobnosti prokuratúry pri výkone dozoru nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy, a to orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, štátnym orgánmi a inými právnickými osobami, ktoré osobitný zákon splnomocňuje na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu a právnickými osobami, ktorým osobitný zákon zveril rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy aj na základe podnetu fyzickej alebo právnickej osoby. Ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti na odstránenie zistených porušení. Právnymi prostriedkami, ktorými prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných právnych predpisov orgánmi verejnej správy sú protest prokurátora, upozornenie prokurátora a návrh na začatie konania pred súdom podľa osobitného zákona. Právnym prostriedkom dozoru nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy je aj návrh generálneho prokurátora na začatie konania pred ústavným súdom o súlade právnych predpisov.

Prokuratúra pri vykonávaní dozoru nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy a v danom prípade aj pri vybavovaní podnetu nevystupuje v postavení orgánu verejnej správy, pretože nemá oprávnenie rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy v zmysle § 244 ods. 2 O.s.p. Preto tvrdenú

nečinnosť nemožno v zmysle § 250t ods. 1 O.s.p. považovať za nečinnosť orgánu verejnej správy v oblasti verejnej správy.

S poukazom na uvedené dospel senát najvyššieho súdu k záveru, že *návrh podaný v konaní o nečinnosti orgánu verejnej správy nie je dôvodný* a preto ho podľa § 250t ods. 4 O.s.p. zamietol.

O trovách konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že navrhovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože návrhu nebolo vyhovené (§250t ods. 5 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 29. 3. 2011

JUDr. Jana Zemková PhD. v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková